

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 276

Maribor, torek 4. decembra 1928

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Vredn. mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifi
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

O instinktu ulic

Takoj po proslavi državne desetletnice in radi prelite krvi v Zagrebu je napisal »Slovenec« cinično predrznost, da je »KDK absolutno pod diktatom instinktov Vlaške ulice ter neodgovorne mase«.

Ta trditve ni samo predrzna in podla vpricho žalostnega dogodka in smrti nedolžne žrtve, temveč tudi nemarna. Naj bo še toliko »instinktov« ulic ali mas in naj se taki instinkti še toliko udeležujejo, to je pa le popolnoma izključeno, da bi diktirali pokretu, narodnemu pokretu kakoršen je KDK. Ta pokret obsega vse prečanske kraje, združuje Srbe, Hrvate in Slovence, naperjen je proti gotovi politični družbi, njenemu naziranju in njenim metodam in že iz tega je do volj jasno, da ne more biti pod diktatom instinktov ene ulice.

Instinkt Vlaške ulice je pravzaprav politično-strankarski in demagoški izum beograjskih hegemonistov in kar je glavno — klerikalci poznajo Vlaško ulico in njen nevarni instinkt le tedaj, kadar so na vladi s hegemonisti. Prej je niso poznali in če je kdo najizdatnejše in najgrše izkoriščal in podžigal instinkte mas, potem so bili to oni kot prvi. Ni potrebno govoriti ravno o tem, kako so nekaj učili slovensko ljudstvo molitve in kletve, groženj in zasmehovanj proti srbskemu ljudstvu, zadostuje že to, kar delajo proti vsem Srbom, kadar niso na vladi — in kar delajo sedaj, ko so na vladi — proti Hrvatim.

To je netenje in gojenje najgrših in najpogubnejših instinktov. Jeza, ogorčenje, mržnja in vse podobno človeško razumljivo in od gotovih okoliščin povzročeno, ki prihaja od spodaj, se vedno udeležuje in izživi v akcijah pojedincev, kar se pa širi od zgoraj navzdol, to pa vodi do splošne demoralizacije, do pogubne zmede, ki je za brezvestne politike kakor kalna voda za ribiče.

In v tej metodi izkoriščanja instinktov so klerikalci mojstri! Klerikalna politična koncepcija je v slogu nižjih agitatorjev, ki so odkritosrčni, sledeča: Kakšni so Srbi, smo vam poprej povedali, sedaj, ko so naše voditelje sprejeli v vlado in ko nam dajejo, kar zahtevamo, jih pa pustimo v miru; kar se godi s Hrvatim, to nas nič ne briga. Sicer pa tudi Hrvatim niso nič vredni. — Primere in dokaze te koncepcije ne najdemo samo v besedah vaških agitatorjev, temveč tudi v »Slovenskem Gospodarju« in »Domoljubu«, dočim govori »Slovenec« o — državni politiki in državnem edinstvu.

Zadovoljno ljudstvo, zadovoljna mesta in tudi zadovoljne ulice ne delajo izgrediv, ne izražajo brez tehtnih vzrokov svojega ogorčenja. In če bi bilo v Vlaški ulici še toliko izgrediv, kdo je kriv? — Izgrediv pa ni in kakor po vseh drugih, tako je tudi v Vlaški ulici ljudstvo silno potrpežljivo ob vseh krivicah in izživanju režimovcev. Kadar so klerikalci na vladi, so vedno izgredivi vsled prekipelega ogorčenja, vedno teče kri in vedno padajo tudi nedolžne žrtve. Klerikalne režime označuje krvava proga od Zaloške ceste preko Zagreba v Beograd, iz Beograda zopet v Zagreb, Ljubljano in zopet v Zagreb.

Po nekaterih srbijanskih krajih in

Cela meste porušena

GROZOTE POTRESNEGA RAZDEJANJA V JUŽNI AMERIKI. — NA TI-SOČE UBITI IN RANJENI, CELA SELIŠČA V RAZVALINAH.

NEWYORK, 4. decembra. Potresna katastrofa, ki je zadela Južno Ameriko, je po svojem obsegu in po strahovitosti učinka ena največjih katastrof zadnjega desetletja. Kolikor se je moglo doslej ugotoviti, so cela mesta izginila s površja. Ostali so samo kupi razvalin, ki so pokopali pod seboj neštete človeške žrtve. Celoten obseg katastrofe in skupno število žrtev pa še vedno ni znano, ker so vzpostavljene le deloma zveze s potresnim ozemljem.

Vesti, ki prihajajo iz posameznih pokrajin, pa beležijo grozne podrobnosti, ki pričajo, da presega katastrofa vse dosedanje nesreče. Samo v republiki Čile je bilo ubitih 321 oseb, 535 je težko ranjenih, nešteto ljudi pa je v domači oskrbi ali v zasilnih lazaretih. V trgovskem središču Moreo v severnem New Sud Walesu je izbruhnil strašen požar, ki je vpepelil 20 hiš.

Grozen je pogled na mesto Talca, ki je popolnoma porušeno. Samo v gledališču, ki se je zrušilo med predstavo, je bilo 108 oseb ubitih, nad 300 pa ranjenih. V mestu Achallanu je 30 mrtvih in 20 ranjenih.

V rudniku Brandencopper pri Tenientu je počil vodovodni rezervoar. Voda je udrla v rudniške rove in zalila vse rudarje, ki so bili na delu. Ceni se, da je samo tu nad 400 žrtev. Doslej so potegnili iz rudnika samo 18 utoplencev.

V Santa Cruzu se je porušila neka tovarna. Vsi delavci so pokopani pod razvalinami. Mesto Constitution je do besedno kup ruševin.

Nova vulkana, ki sta se pojavila pri Talet, bruhata noč in dan ogromne množine žareče lave, ki zaliva preostale ruševine nekdanjega cvetočega mesta. V okraju Tampe je po dosedanjih ugotovitvah nad 200 oseb mrtvih.

Kralj Jurij v agoniji

SPLOŠNA OSLEBELOST VEDNO NAPREDUJE. — VSAK ČAS LAHKO NASTOPI KATASTROFA.

LONDON, 4. decembra. Zdravstveno stanje angleškega kralja Jurija je še vedno neizpremenjeno resno. Temperatura, ki je včeraj že skoro popolnoma popustila, je ponoči znova narasla preko 38 stopinj. Največje skrbi pa povzroča zdravnikom bolnikovo srce. Že včeraj so mu morali dati injekcije, ponoči pa se je stanje tako poslabšalo, da so morali dati kralju tudi manjšo količino oksidina. Splošna oslabelost vedno bolj napreduje.

Zdravniki so vso noč stali ob bolnikovi posteli. Davi so izdali buletin, da je kraljevo stanje v glavnem neizpremenjeno in da deluje srce zelo slabo in neredno. Pred dvorno palačo so noč in dan množice ljudstva, ki nestrpno pričakujejo poročil o kraljevem zdravju. Maršalati dvora je odredil, da se izvešajo pred glavnim vhodom vsako uro kratka poročila o kraljevem stanju. V vseh cerkvah molijo za kralja.

Ukrepi vlade za vzdrževanje reda v Zagrebu

BEOGRAD, 4. dec. V notranjem ministristvu se je vršila danes vse dopoldne konferenca med zagrebškim velikim županom dr. Zrelcem, šefom zagrebske policije dr. Vragovićem, notranjim ministrom dr. Korošcem in njegovim pomočnikom Žiko Lazićem. Razpravljali so o ukrepih, ki jih name rava izvesti vlada, da prepreči nadaljne izgrede v Zagrebu. Kolikor se je opoldne izvedelo, demisijske velikega župana dr. Zrelca ni bila sprejeta. Pač pa je bilo sklenjeno, da se v Zagrebu ojači orožništvo in policija, ker se je izkazalo, da je sedanjí stalež policije premajhen, da bi lahko obvladal demonstracije večjega stila, ki se zadnje čase ponavljajo v Zagrebu. Po vestih iz Zagreba, ni prišlo v minuli noči tamkaj nikjer do resnejših incidentov. Manjše demonstracije na periferiji in v sredini mesta pa se ne prestando ponavljajo.

Boj s kačoško tolpo

BEOGRAD, 4. decembra. Iz Urošice je došlo poročilo, da je v minuli noči odde-

lek albanskih kačakov pod vodstvom županega kačaškega vodje Šalkovića prekorščil mejo in izvršil napad na obmejne kraje. Orožništvo pa je kmalu kačake obkolilo, nakar je prišlo do ostre borbe, ki je trajala več ur. V boju je bilo 7 kačakov ubitih, 1 orožnik pa težko ranjen. Ostali kačaki so se umaknili zopet na albansko ozemlje.

Francosko odlikovanje ministru Grolu

BEOGRAD, 4. dec. Prosvetni minister Grol je bil odlikovan od predsednika francoske republike s komandirskim redom častne legije.

Na cesti se je zgrudil.

Nadsprevodnik v pokoju Potočnik Ant. se je davi na Koroščevi ulici nezavesten zgrudil. Lahko bi se zgodila težja nesreča, ako ne bi slučajni pasanti obvestili rešilnega oddelka, ki je ponesrečenega uglednega moža prepeljal na njegovo stanovanje v Čepovi ulici.

Od tatov koles

se je eden naglo ujel. Dan poprej je ukradel nekemu gostilničarju pred Turadovo trgovino 2500 Din vredno kolo, več raj so ga pa prijeli v Ptuj po malo prej došlem popisu ukradenega kolesa. Predali so ga mariborski policiji.

Slovenski najemniki ob desetletnici ujedinenja.

Splošno znano je, da gre dobiček večine naših velikih industrijskih podjetij (Trboveljska) v žep inozemcev in da imamo Slovenci bore malo koristi od njih. Tudi pri hišnih posesti ni mnogo boljše. Tu vam sedi Nemka v Avstriji in rabi denar, da ga pokloni svojem, morda tudi Šturmki. Pa se spomni, da ima več velikih hiš v Mariboru, v katerih stanujejo »Windische«. Hitro naroči svojemu hišnemu upravitelju, vzoru slovenskega hlapca, naj iztisne več dinarjev iz žepov slovenskih najemnikov, da bodo praznovali desetletnico slovenskega Maribora v vselejšem razpoloženju. Če pa ne morejo plačati najemnin, naj gredo na cesto, pod most, v park ali kamorkoli, samo da gredo izpod nemške strehe. Takoj sede valpet h mizi in računa, kako bi najbolje zadovoljil nemško gospodarico. Čez par dni dobe najemniki sporočilo, da bodo morali s 1. januarjem 1929 plačevati višjo najemnino. Nekaterim kar sapa zastane, ko vidijo visoka števila (v šilingih so seveda osemkrat manjša!). Pa gre h upravitelju in mu po- toži svojo bedo. Ta skomigne z rameni. »Saj sem do 1. maja 1929 zaščiten« izbrulme v svojem obupu najemnik. Pomilovalen nasmeh se pojavi na ustih valpetovih. »Kaj se boš postavil v bran, revček, ali ne veš, da zakon od 25. IV. 1928 štiti bolj premožne hišne lastnike, kakor revne najemnike. Če ne plačaš, ti sodniško odpovem. Da je sodnja v Sloveniji točna, pretočna, veš. Imel boš še sodniške stroške in zarubimo ti pohištvo, da ti ga ne bo treba znositi na cesto ob deložaciji.« Žalosten odide najemnik, valpet pa kupi novo veliko jugoslovansko trobonico, da okraši z njo nemško hišo ob desetletnici ujedinenja! —

Kaj vse krađejo v Mariboru.

Stavbeni nadzornik g. Pavel Baruta je naznanil policiji, da mu je neznan uzmovič sunil 8 metrov starih strešnih cev izpred skladišča v Melju. Kdor zasleduje mariborsko tatinsko kroniko vse leto, ta pač ve, da tatovom vse, prav vse — prav pride: Kljuke od hišnih vrat, ključi, žarnice in celo — nočne posode.

Ukradena zastava.

V noči od 1. na 2. decembra je neznan zlikovec ukradel novo zastavo, ki jo je obesila na okno svojega stanovanja v hiši Aleksandrova cesta 55 družina g. Milana Vebra. Očividno je nekoga silno bodla v oči. Dogodek je bil prijavljen policiji.

Nabavka kvasa.

Komanda mariborskega vojnega okru- ga razglaš, da se bo vršila dne 12. t. m. ob 11. uri dop. v pisarni garnizijskega intendantskega skladišča v Mariboru, Ob železnici 16, prva ustmena licitacija glede nabave potrebne količine kvasa za vojaško pekarno za čas od 1. januarja do 31. marca 1929. Natančnejši pogoji so interesentom na vpogled v pisarni n- denega skladišča. —

Zopet tatovi dvokoles!

Četudi prihaja zima, ki ni sezona kolesarskega športa, se baš zadnji čas pojavljajo kolesarski tatovi, ki so po svojem početju zelo drzni. — Tako je cementni mojster Cesar Friderik utrpel izgubo svojega kolesa znamke »Start«, vrednega 2000 Din, katero mu je neznan uzmovič unil na državni praznik okoli 9. dop. izpred gostilne Paulič v Stolni ulici. — Istotako je neznan nepridiprav izmaknil zasebnemu uradniku Fr. Rudlu izpred glavnega kolodvora kolo znamke »Humbor« štev. 200.001 črno pleskano, vredno do 800 Din. Za obema storilcema manjka vsaka sled. —

ulicah se je že nazdravljalo morilec Puniši Račiću, a še nikdar niso predstavniki in listi KDK psovali teh »ulic« in tega ljudstva, kakor tudi niso trdili, da so režimovci pod dikta-

tom instinktov teh ulic. KDK vedno sočustvuje z ljudstvom, ki je zapeljan od hegemonistov in bori se tudi za pravico vseh teh »ulic« — celokupnega ljudstva Jugoslavije.

Sokolova akademija v Narodnem domu

OD USPEHA DO USPEHA. — KLASIČNA DOBA NAŠIH TELOVADCEV V TEHNIKI.

Petkova akademija mariborskega Sokola v Narodnem domu v proslavo 10-letnice ujedinjenja je bila nedvomno ena najlepših prireditvev, kar jih je bilo zadnja leta v našem mestu. Sicer smo že vajeni, da nam nudi akademija vsako leto poseben umetniški užitek, toda to pot moramo s ponosom konstatirati zopet lep napredek, ki ne gre le na rovaš obeh prvakov, br. Štuklja in br. Primožiča, pač pa tudi na rovaš vseh ostalih telovadcev. Posebej je treba čestitati obema domačima kompoziterjoma, bratoma Arnuša in Mačusa, radi njihovih povsem posrečenih kreacij, ki po sodbi strokovnjakov nič ne zaostajajo za najboljšimi, kar jih je doslej videla mariborska publika.

Velika dvorana je bila seveda razprodana. Male hibe v ritmičnem izvajanju vaj so neizogibne, saj človeška telesa niso stroji, a so bile tokrat tako neznatne, da jih je vsak nevedč gledalec gotovo spregledal. Pokazale so se seveda pri vajah ženske dece, čemur se nikakor ni čuditi, saj so to otroci, začetniki v telesnih vajah, ki pa so dali vse in to v najboljši obliki, v kateri morejo otroci sploh kaj podati.

Glede izvedbe posameznih točk je sodba le ena: divno. Ženska deca je izvršila svoje naloge kar najbolje in gre vsa čast potrpežljivosti in požrtvovalnosti sestre vadiateljice, ki je ljubke deklice pripravila za nastop. Koliko truda zahteva tako delo, zna povedati le oni, ki je imel kdaj opravila s sličnim delom.

Izvedba vaj moške dece oblikuje vse, kakor, da se bo ta v kratkem času dvignila na ono stopnjo popolnosti, na kateri stoji danes moški naraščaj; ne le danes, v zadnjih letih je vselej naravnost vzorno nastopal. Mariborskemu Sokolu se ni treba bati za bodočnost; sijajen material, ki ga vzgojuje ravno v naraščanju, mu je porok kvalitativnega in brez dvoma tudi kvantitativnega razmaha.

Članice so predvajale svojo točko z že znano in priznano rutino, skladnostjo in gracio. Splošna sodba je, da več niso mogle podati. Člani na konju in bradlji so bili nedosegljivi, a so to pot imeli pri izvajanju naravnost krasnih vrhunskih vaj malo smole. Prvak br. Primožič je obe svoji vaji na bradlji ponovil, ker se mu prvič nista posrečili. Gotovo, da bi bilo »smole« manje, ako bi bili klecavo bradljo pa makari s kako krpo podložili. Sicer pa je vsakokratni burni aplavz svedočil, da je bila vsaka vaja ne le skrbno izbrana, pač pa tudi vestno nastudirana in izvedena. Posebno sta briljala brata Štukelj in Primožič; vsekakor pa je treba poudariti, da se nad ostalimi njima najbolj bliža br. Lapajne, ki je bil ta večer posebno razpoložen. Sicer pa je taka sodba res težka. Maribor je lahko ponosen, da se more pokazati s tako vrsto.

Čisto drobne, komaj opazljive napake pri izvajanju »turškega marša« je pripisovati utrujenosti telovadcev, saj so bili skoro isti na bradlji, konju in pri prostih vajah. Izvedba pa je bila po splošnem mnenju naravnost krasna. Značilna je vsekakor misel izobraženca, ki je prisostvoval prireditvi, da doživlja sedaj sokolsko društvo v Mariboru v tehniki svojo »klasično dobo«.

Govor br. staroste, dr. Boštjančiča, tehtno in globoko zamišljen, je popolnoma pravilno ocenil pomen proslave desetletnice ujedinjenja in ublažil kako mor da trpko misel, ki se je porajala v srcih marsikaterih poslušalcev. Neumestno pa je bilo med govorom šepetanje, osobito med mlado publiko, ker moti govornika in tudi vse one, ki nočejo le z ušesi poslušati, ampak tudi s srcem. Posrečene in dobro izbrane točke so bile tudi deklaracije. Gmoten uspeh je bil zelo zadovoljiv. Sedeži v prvih vrstah so bili zasedeni po predstavnikih civilnih in vojaških oblasti.

Delovne moči in službe

so bile v pretečenem tednu v sledečem razmerju: Za 836 — moških 548, žensk 288 — je bilo ponujeno samo 69 službenih mest in sicer 15 za moške in 54 za ženske delovne moči. Izvršilo se je pri borzi dela 70 posredovanj, odpotovalo je 25 delovnih moči in tako je ostalo v evidenci 677 brezposelnih. —

Starko je povozil

neki izvožek v Kopaljski ulici. Škrabl Marija, 78letna starka je pasirala Kopaljsko ulico pred Scherbaumovim mlinom. Nesrečni slučaj je hotel, da je prišla pod kolesa ter si zlomila levo roko. Rešilni odelek je ponesrečeno starko prepeljal v bolnico. —

Ranjenec, ki beži pred rešilnim avtom.

Danes zjutraj se je nudil številnim pasantom Tržaške ceste tragikomičen prizor. Okoli pol sedmih je pridrvel kolesarski sel na rešilni oddelek in javil, da leži onstran železniške proge nepremično od 4. zjutraj ves okrvavljen moški, ki pa še kaže znake življenja, a ne more govoriti. Moštvo rešilnega avta je odšlo takoj na kraj nesreče. In tedaj se je zgodilo čudo: Dozdevni ponesrečenec, četudi ves krvav in močno potolčen je — čim je slišal tutanje prihajajočega rešilnega avta — šinil pokonci kakor ris in zbežal pred avtom proti Tenzu. Rešilni avto, ki se je ob mlaki krvi ustavil, se je moral obrniti, ker čudni svat je bil že izginil. Najbrže ni bil prehudo poškodovan, ali pa je bil kak s tiralico preganjan tip, ki se boji bolnišnice, kjer bi ga eventuelno policisti spoznali.

Tat sukenj,

ki je bil včeraj konfrontiran z mesarjevo soprogo, od katere je izvalil možev suknjič, se je v veselilni noči od 1. do 2. decembra pridno udeleževal. Kakor sam prizna, je prišel v kavarno iz Narodnega doma, kjer je pa, kakor se je sedaj zvedelo, zmanjkala suknja nekemu gostu. Pri svojih predrznih tatvinah je moral imeti tat nekje svojega pomočnika, kateremu je prinašal svoj plen. —

Osrednje društvo nižjih poštah in brzojavnih uslužbencev,

krajevna skupina Maribor, priredi dne 14. aprila dobrodelno tombolo. Ker je eventuelni dobiček namenjen za podporo bolnih tovarišev, revnih vdov in sirot, se prosijo vsa druga društva, da bi upoštevala to dobrodelno prireditev, ter opustila na ta dan vse svoje prireditve. —

Jadranaši.

Sv. Miklavž radi obilega posla ne more priiti na dan, ki je določen za praznovanje njegovega godu, zato se zberimo vsi v soboto 8. t. m. ob 1/6 zvečer pri Kosiču na praznovanju Miklavža. — Darila z 2 Din za poštnino se oddajajo pri g. Kosiču. Odbor. — 2313

VELIKA KAVARNA

v sredo, 5. decembra 1910

velika Miklavževa akademija

Koncert Glasbene Matice

Proslavo desetletnice našega narodnega ujedinjenja in osvobojenja našega mesta je na dostojen in svečan način zaključil pevski zbor naše Glasbene Matice s tem, da je priredil v soboto zvečer večji koncert. Zborovodja ravnatelj g. Josip Hladek-Bohinjski je v ta namen sestavil interesanten in ob enem tudi pomemben program. Zbral je nalašč skladbe raznih jugoslovanskih glasbenikov (tudi Bolgarov) in dal prednost onim skladbam, ki imajo nekaj narodnega oboležja ali pa so drugače v zvezi s proslavo kot tako. Zato nahajamo na programu izrecne narodne pesmi, kakor »Ko bo tebe troštal«, »Njega ni«, »Priča«, »Poskočnica«, »Slana padne« poleg narodno intoniranih »Majolčica« in »Sevdah lole« ter dveh pesmi na čast generalu Maistru »Ljubezen« in »Nageljček«. V ta šopek se je urinila kot zani-

miv kuriozum celo Mokranjčeva skladba na turško narodno besedilo. Program je bil torej tak, da je prišel vsak na svoj račun: tako ljubitelj narodne glasbe in navdušenec ob desetletnici kakor tudi modernist, kajti poslednji je mogel s slastjo slediti Ravnika in morda tudi Slavenskega. S prav malimi izjemami so pa tudi ostale skladbe moderno navdahnjene, kajti celo nekatere preproste skladbe nosijo v svojih harmonijah, kontrapunktičnih refleksih, melodičnih zavijanjih in izrazitih ritmiki pečat novega hotenja.

Na programu so bili zastopani sledeči komponisti: Slovenci: Janko Ravnik z vseskozi moderno-sanjavo »Ženjico« (mešan zbor); Oskar Dev z obdelavo in nekoliko komplicirano harmonizacijo ljubke goriške narodne »Njega ni« (mešan zbor), ki je dala občinstvu priliko, da priredi navzočemu skladatelju (in jubilantu ob enem) burne ovacije; Jos. Pavčič s prav priprosto, malo posrečeno »Majolčico« (moški zbor) in Vasilij Mirk s fantovsko in v narodnem duhu zloženim »Nageljčkom« (moški zbor). K tej slovenski skupini moramo še prište-vati Čeha Josipa Prochazko (mešan zbor »Ljubezen«), ki je svoječasno deloval med nami kot učitelj pri Glasbeni Matici v Ljubljani. Hrvati: Josip Stolcer-Slavenski z nesrečno obdelavo, brez smiselne pačenjem in prav parodijskim traktiranjem narodne pesmice »Ko (?) bo tebe troštal«, ki ji razen tega tudi besedilo ni ne prek-ne medji-ne tomursko, pač pa le zveržen dialekt (v ostalem je bilo čisto umestno, da je zbor zapel prvo kitico najprej v harmonizaciji sloneči na narodu in potem šele skladbo kot tako; kdor je to razumel, je mogel tudi kaj uvideti, kako se z narodno pesmijo ne sme ravnati, pa naj bo krivec tudi Slavenski, ki se v ostalem znan po mnogoboljših stvarih); Fran Lhotka s čedno, zlasti v srednjem delu originalno izvedeno »Sevdah lole« (moški zbor) in Božidar Širola z dvema harmonsko okusno izpeljanimi skladbama za mešan zbor »Priča« in »Poskočnica«. Od Srbov smo slišali zopet St. Mokranjca; njegov duhovit in v orientalnem stilu zložen mešan zbor »Mekam« na turško besedilo se je moral na koncertu ponoviti. Večer se je zaključil z D. Hristova bolgarsko narodno »Slana padne, Gane«, ki se odlikuje po svoji skoro eksotični ritmiki in bujni harmonizaciji.

Pevski zbor Glasbene Matice je izvedel ves program brezhibno, s finim nijansiranjem in čisto intonacijo. Pevci predstavljajo kvalitativno zelo fin material. Tenori so zvočni in svetli, alti zlasti v nižjih legah mehki in sladki, basi v nižjih včasih presenetljivo močni in tudi soprani so mnogo pridobili na zaokroženosti, skratka vsi glasovi, tudi baritonisti z dobro znanim solistom Faganelom na čelu, imajo svoje posebne vrline, ki se v skupnem petju ob pazljivem in skrbnem vodstvu (in to je Hladku res pripisati v čast) zlivajo v lepo in vsaj v Mariboru in v precejšnji dalji okolici nedoseženo celoto. V kvantitativnem oziru je pevski zbor zadostno številen, pa kljub temu bi mu bilo le v korist, če si pridobi za vsak glas še par dobrih elementov.

Glasbena Matica in njen pevski zbor še posebej sta naš kulturni ponos. Mi prijatelji in ljubitelji lepih umetnosti gledamo na oba z veliko ljubeznijo in z najtoplejšimi željami. Tudi ta pevski zbor se bliža deseti obletnici svojega obstoja, in sicer taki obletnici, ki more navesti celo vrsto izbornih prireditvev. V soboto je zopet potrdil, da smemo imeti največje zaupanje vanj. Naj to zaupanje trajno vzdrži in naj vsestransko podpira neumornega pevovodjo v njegovem stremljenju na težki poti glasbene umetnosti, da bo svetla točka Maribora in domovine, katero je sedaj s pesmijo proslavil.

Obisk je bil zelo velik, tako da skoraj ni bilo več dobrih vstopnic, in občinstvo ni število z aplavzi. Tudi težko se je ločilo od naših dragih pevcev, ki so morali dodati še dve koroški narodni pesmici v harmonizaciji dirigenta samega.

Mariborski in dnevni drobiž

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Torek, 4. decembra ob 20. uri »Mi mi« ab. C. Kuponi.
Sreda, 5. decembra. Zaprto.
Četrtek, 6. decembra ob 20. uri »Adieu Mimi« ab. B. Kuponi.
Petek, 7. decembra. Zaprto.
Sobota, 8. decembra ob 15. uri »Jesenski manevar. Gostovanje gđ. Lubejeve. Kuponi. — Ob 20. uri »Dobri vojak Švejk«. Kuponi. Gostovanje g. Daneša. Gostovanje gđ. Lubejeve v marib. gledališču. Še enkrat je omogočeno priljubljeni sbruti gđ. Lubejevi, da gostuje v nad vse zabavni opereti »Jesenski manevar« in to na Marijin praznik, 8. dec. popoldne. Na to predstavbo se zlasti tudi opozarjajo okoličani.

Sprememba posesti.

Franc in Marijeta Verzel sta kupila od pivovarne Union za 360.000 Din hišo št. 25 in 27 v Frankopanovi ulici. —

Sodišča.

Preiskovalni sodnik na mariborskem okrožnem sodišču g. Verlič je odšel za mesec dni na substitucijo k okrajnemu sodišču v Murski Soboti. V Mariboru ga nadomestuje g. dr. Srečko Grmovšek.

Smrtna kosa.

Davi je po kratki bolezni preminula v visoki starosti 79 let ga. Sidonija Klešič, mati lastnika Velike kavarne in mariborskega bara g. Aleksandra Klešiča. — Pogreb bo v četrtek ob 15. iz mrtvašnice mestnega pokopališča. Blag ji spomin! Žalujemo naše iskreno sožalje! —

Zgodovinsko društvo v Mariboru ima v nedeljo, 9. t. m., ob 10. uri svoj redni letni občni zbor, in sicer v čitalnici študijske knjižnice. — Odbor.

Devova proslava preložena.

Prijatelje in častilce skladatelja Deva obveščamo, da je njegova proslava preložena od 7. na 15. december. —

Odlični gostje v naši Glasbeni Matici.

Včeraj popoldne so prispeli v Maribor dunajski dečki ter posejli takoj po obedu šolo Glasbene Matice, kjer jih je pozdravil ravnatelj g. Hladek. Proti večeru so si mali gostje ogledali mesto ter vzbujali na promenadi pravo senzacijo. Danes večer nastopijo v Unionski dvorani, jutri pa se odpeljejo v Zagreb. Ker bo danes pri večerni blagajni veliki naval, se ista odpre že ob 19. uri. Občinstvo se naproša, da si preskrbi pravočasno vsopnice, da se bo koncert lahko točno začel. Ne zamudite tega odličnega koncerta. Nekaj prostorov je še na razpolago.

Smučarji na Klopnem vrhu.

Zimsko-športni odsek SPD v Mariboru je imel za praznike mile goste na Pohorju. Pod vodstvom znanega smučarja dr. Knafliča so prispeli na Klopni vrh dve skupini smučarjev in sicer ena direktno iz Fale, druga pa iz Maribora čez Mariborsko in Ruško kočo na Klopni vrh. Veselo pozdravljeni so prebili krasen večer v naši povečani postojanki, v nedeljo pa je odhitela vsa skupina pod vodstvom dr. Orožna čez Roglo na Planinko, nakar se je vrnila čez Klopni vrh v Činžat, kjer so prebili v najlepši harmoniji lep večer do razstanka. Članski izleti vsako nedeljo. —

Riziko dela.

V gozdu na Boču nad Slivnico se je pri nakladanju plohov ponesrečil 24letni dlnar Ferdinand Ofič. Padel je pod padajoče deblo, ki mu je zlomilo desno nogo v gležnju. — Pri nekem lesnem podjetju na Koroški cesti je cirkularna žaga odrezala 31letnemu delavcu Lovrencu Ferku kazalec desne roke, sredinec pa ranila. Oba nesrečenca sta v bolnišnici.

Gospodinski koledar

Jugoslovanske Matice za leto 1929 dobijo člani pri blagajniku g. A. Doležalu v Mariborski itskarni. Prodaja se tudi v tukajšnjih knjigarnah. Cena za člane Din 16, za nečlane Din 20. —

Torek 4. XII. 1928

Dvorana Union

ZBOR DUNAJSKIH DECKOV

(WIENER SÄNGERKNABEN)

Triki in šale pri ponarejevanju umetnin

NEOMEJENO PONAREJEVALSKO PODROČJE. — GLOZEL — EDINI ORIGINAL.

Senzacionalni slučaj ponarejenja umetnin in starin se kar vrstijo v dokaz, da ima ta vrsta ponarejevanja jako obsežno področje z zelo sposobnimi močmi, ki si izmišljajo najrazličnejše trike.

Na tem področju ni nobenih izjem, ponareja se vse: sekire iz kamenite dobe, slike velikih srednjeveških mojstrov, spomini na začetek francoske revolucije in ornamentika starodavne Inke. Kadar se odkrije kaka važnejša sleparija, je po koncu znanost in publika, ker ni prizadet samo znanstveni ponos, temveč tudi denar. Navadno so pa take ponarejevalske afere združene tudi s humorjem. Oni, ki niso slepariji nasedli, najdejo na njej vedno nekaj smešnega.

Pred nekaj leti so trgovci s slikami imeli z ameriškim odjemalci po sledenjem triku veliko srečo.

Bilo je znano, da se dragocene slike pred uvozom v Ameriko zmanjšajo na videz v vrednosti na ta način, da se z lakom prebarva podpise slavnih slikarjev. S tem so si prihranili visoko carino. Za ove in še neznane slike se je plačalo le malo.

Premeteni sleparji v Evropi so vzeli kako malo vredno sliko ali kopijo ter jo opremili s podpisom Rubensa, Dürerja ali katerega drugega velikega mojstra. Podpis v kotu so pokrili z lakom in tako je bila slika odposlana kot malovredna.

Ameriška carina pa je dobila pismo, s katerim se opozarja, da je pripravljeno fihotapsvo pristnih Dürerjev, Rubensov itd. Carina se lahko sama prepriča, če izmije s take in take slike lak v desnem kotu. To se je storilo in evo — signature velikega mojstra! To je prišlo potom listov v javnost in malo vredna slika je postala interesantna in dragocena. Na videz zelo težko se je plačala visoka carina, da se je dosegla fantastična cena za sliko, katero je carina v zanimivih

okolščinah legitimirala kot pristno.

Slovita je ponaredba »Tisafernov tiare«. To ponaredba je izvršil spreten ruski juvelir le radi tega, da bi dokazal, da je učenjaška in strokovnjaška vsevednost na slabih nogah. Draguljar je nekaterim svojim prijateljem razodel svojo nakano in obvezal se je, da bo po preteku enega leta povedal, kako je s tiaro. Leto dni so bili vsi ravnatelji Louvra prepričani o pristnosti starinske tiare.

Šele nedavno je bila popolnoma razkrita velika sleparija s predzgodovinskimi klinopisi v Glozeli na Francoskem. Našli so se tudi znanstveniki, ki so označili najdbo za pristno ter trdili, da se ni začelo pisati v Feniciji, temveč v Franciji. Sedaj so sleparji, ki so tekom dveh let izgotovili nad 2000 »predzgodovinskih« ostankov ter izbornu zaslužili, seveda razkrinkani.

Da se ostanki nekdanje slave obdržijo doma, se iz Italije ne smejo izvažati slike velikih mojstrov. Kako se izogniti tej prepovedi? Preko slavne slike se enostavno naslika podoba italijanskega kralja. Taka slika gre lahko preko meje in trgovci se že veselijo, da so tako lahko in poceni prišli do pravega — Tiziana. Doma, ko sliko izpirajo, pa vidijo v svoje težko razočaranje, da kopnijo tudi barve druge podobe, katero so imeli za Tizianovo. Izkáže se, da so dosti drago plačali ničvredno kopijo in da je bil prvotno na platnu, ki leži pred njimi, slikan — Mussolini.

Ko se toliko ponareja, ko celo slepar prevari sleparja in ni sleparskim trikom kos nobena previdnost, je razumljiva šala na ameriškega snoba, ki si je nakupil in zbral veliko galerijo slik. Ponosno je razkazoval svojo galerijo, obiskovalci so mu pa rekli: »Žal, da ste Vi v tej zbirki edini original!«

Pustolovščina mladih „zakoncev“

Nedavno je 16letna kontoristinja Matilda Skalic iz Bratislave pobegnila s svojim ljubimcem, 19letnim potnikom Hoffmanom, od starišev. Kmalu so ugotovili, da je njen beg v zvezi s poneverbo 1300 mark, ki so izginile v podjetju, kjer je bila Matilda zaposlena. V Lipskem sta si drzna ljubimca izposodila avto in se odpeljala v Turingijo. Med potjo sta se izdajala za novoporočenca in uspelo jima je več sleparij. Tudi naslednjega dne sta nadaljevala prijeten izlet, ki je končal katastrofalno za šoferja. Mladi Hoffman si je izmisлил izbornen trik. Naprosil je šoferja, naj ga fotografira s soprogo v avtomobilu. Šofer ni slutil nakano, ki jo je izmisлил iznajdljivi potnik. Avto, v katerem sta sedela novoporočenca, je polagoma zapeljal z mesta in šofer je izvršil naročilo. Pritisnil je in eksponiral, kakor mu je bilo naročeno, v tem pa je zdrsil mimo njega njegov avto in mlada »zakoncev« sta mu smeje mahala z rokami v pozdrav. Ko je avto izginil v oblaku prahu, se je preslepljeni šofer zavedal, da sta mu potnika pobegnili.

Sleparska dvojica je odpotovala v Köln, kjer sta izstopila pred prvorazrednim hotelom. Kmalu pa je za njene pustolovščine zvedela policija in jima napovedala aretacijo, toda gotovino sta na ženitovanjskem potovanju že porabila in policija se je morala zadovoljiti z zaplenbo avtomobila, dočim je mlada pustolovca, ki sta le nekaj dni uživala slad kosti brezskrbja, oddala sodišču.

Korupcija, podkupovanje itd.

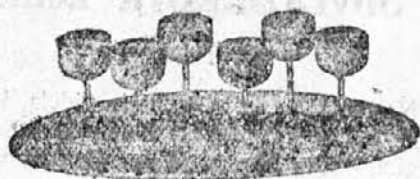
Mito, bakšiš in podobne stvari, ki se tebi poštenemu in dobro vzgojenemu Evropejcu gabiyo, zlasti če jih naletiš v izvrševanju javnih služb, niso udomačene samo na našem nesrečnem Balkanu, kakor mnogi mislijo, temveč jih prav pogosto srečaš tudi v najkulturnejših in najbolj civiliziranih evropskih središčih. Tako gre te dni iz Londona po svetu glas o številnih aferah, v katere so vpleteni mnogi višji uradniki notranjega ministrstva. Njihov šef minister Johnson Hicks je v parlamentu odkrito priznal, da so bili njegovi podrejeni organi križem kražem podkupljeni. Ker pa še ni zaključena preiskava, raznih kompromitirajočih podrobnosti ni hotel navajati. Reporterji pa so vseeno izvohali, da gre za podkupovanje s strani bogatih barskih lastnikov, ki so večinoma inozemci in ki imajo zveze z najrazličnejšimi temnimi elementi, zločinci in vse mogočimi sumljivimi eksistencami. V nočnih lokalih so se vršila pravicata javna zborovanja vlomilcev, sleparjev in ubijalcev — ne da bi bila varnostna oblast za to kaj »izvedela«. Minister notranjih del namerava več takih lastnikov barov izgnati, nepošteno uslužbence pa eksemplarično priščititi.

Tatinska maščevalnost

Pariški knjigarnar Mondal je prijavil policiji svojega uslužbenca, ki mu je ukradel 150 frankov vreden svečnik. Policijski komisar je predlagal poravnavo, toda knjigarnar je vztrajal na zahtevi, da se dolgoprstneža najstrožje kaznuje. Uslužbenec je iz maščevalnosti radi nepopustljivosti izdal gospodarja in ga prijavil radi razpečavanja pornografske literature in slik, kar je v Franciji najstrožje kaznjivo. Policija je izvršila nato pri Mondalu preiskavo in zaplenila mnoge pornografskih slik in knjig. Mondal je bil takoj aretiran in vtaknjen v celico poleg svojega uslužbenca, kateremu je maščevanje v polni meri uspelo.

Levi na obisku u farmi

V Transvalu je neki farmer doživel ne navadno pustolovščino. Ko je sedel z rodbino pri večerji, je nenadoma zaslišal v neposredni bližini stanovanja rjojenje levov, ki so se približali prav do hišnih vrat. Predno so utegnili stanovalci zapreti vrata, sta planila v sobo lev in levinja. Najstarejši sin je pograbil puško in ustrelil leva, dočim je levinja napadla početa in ga močno razmesarila. Sin je nato naperil orožje še na levinjino, ki se je zgrudila šele po tretjem strelu. Domneva se, da je leve prignala v bližino selišča lakota.

Ustanovljeno 1860.

Ali ste že videli

BOZICNO RAZSTAVO

urarja M. JIGER-jev sin

Gosposka ulica 15

Ne zamudite te razstave ker najdete tam primerno darilo. Nedosežna izbira — izredno nizke cene! Prodaja na obroke brez povišanja cen. Trgovina za darila: ure zlatnina in srebrnina.

Sport

»Primorje« v Mariboru.

V soboto gostuje v Mariboru prvak Slovenije A. S. K. Primorje proti S. K. Železničarju.

Atletiki (Celje) — S. K. Rapid.

Prihodnjo nedeljo nastopijo celjski Atletiki proti S. K. Rapidu v prijateljski tekmi.

Za Gosposvetski pokal

bo v soboto in nedeljo tekmoval tudi I. S. S. K. Maribor, ki je povabljen v Ljubljano. Tekmovalni red turnirja in nasprotnike bomo objavili prihodnjič.

Tek skozi Maribor

pride v soboto S. K. Železničar na progi kavarna Evropa — igrišče Železničar.

Sportni drobiž.

Jesensko nogometno prvenstvo v Zagrebu kaže naslednjo sliko: 1. Hašk 14 točk, 2. Gradjanski 12, 3. Viktorija 8, 4. Železničar 8, 5. Concordia 7, 6. Sparta 3, 7. Croatia 3, 8. Derby 1. — Dolgoletni prvak Rumunije Kinizsi stoji pred razpustom. Ker je zapadel klub v velike dolgove in ga zapuščajo najboljši igralci, so sklenili, da klub likvidira. — Silno senzacijo so imeli v nedeljo v Italiji. Državni prvak F. C. Torino, ki ni doživel skozi vso leto niti enega poraza, je podlegel v prvenstveni borbi z F. C. Milanom v razmerju 3:1. — Dne 15. t. m. se bo vršila v Zagrebu redna glavna skupščina liahkoatletske zveze.

Ljubljana: Finale za pokal L. N. P. Ilirija-Primorje 9:3 (2:2), vojaška teama Ljubljana-Zagreb 4:3 (3:2).

Zagreb: Hašk-Gradjanski 4:3 (2:2); Hašk je jesenski prvak Zagreba.

Beograd: prijateljska Jugoslavija-B. S. K. 3:2.

Gradec: G. A. K.-Sturm 1:1 (1:0).

Dunaj: Sportklub-Rapid 1:0 (0:0); F. A. C.-Admira 1:0 (1:0); Vienna-Nicholson 2:1 (1:0), vse tri prvenstvene. — Prijateljska B. A. C.-Slovan 3:2 (0:1).

Praga: pokalni finale Sparta-Slavia 1:1 (0:1); D. F. C.-Čechie Karlin 11:1 (5:0).

Budimpešta: prvenstva Bockay-Hungaria (2:0 (1:0))! F. T. C.-Somogy 5:0 (2:0); Tretji okraj-Ofenski 33 4:1 (1:0); Bastya-Ujpest 2:2 (2:2); Nemzeti-Vasas 1:0 (1:0).

Milan: Meddržavna Italija-Nizozemska 3:2 (1:2). Publike 40.000.

Strašna smrt pobožne starke

Na Dunaju je 69letna starka Johana Stockinger postala žrtve pobožnosti. Čeprav je bila že popolnoma obnemogla, ni hotela najeti postrežnice, češ, obljubila sem bogu, da v pokoro za storjene grehe ne bom dovolila drugim, da mi s'režejo. Bolje je, da se mučim sama, kakor da bi gorela v peklju. Soseđa, kateri je razložila svojo skrb, je domnevala, da se je starki omračil um in je opozorila vratarja, da je treba poklicati pomoč. Med tem pa je pobožna starka hotela zanečiti ogenj v peči, a je tako neprevidno ravnila z vžigalicami, da se ji je vnela obleka. Na njen krik so prihiteli v stanovanje sostanovalci, a je bila pomoč že prepozna. Starka je v strašnih mukah podlegla opeklinam.

Uražarka uničila celo vas

O izredno zanimivi in neverjetno drzni slepariji poročajo te dni pariški listi iz Alzacije. V Neudorju pri Strassburgu je živela iz zpred vojne daleč okoli znana vedeževalka in vražarka Jožefa Griener. Oni teden se je naenkrat odločila zapustiti svoj dom ter je odrinila s svojo hčerko vred v Pariz, »da preživi tam ob lepi renti svoje stara leta!« Kmalu pa se je doznalo, da jo je popihala radi tega, ker so jo pričela zasledovati oblasti radi mazaštva v zdravljenju.

Med največje oboževalce čudodelne zdravnice se je štel 40letni posestnik Schmidt, predsednik domačega poljedelskega denarnega zavoda. Mož je dobil kmalu po odhodu vražarke v Pariz »službeno« pismo »privatnega sekretarja« predsednika republike s pozivom, da nemudom pošlje Grienerjevi večji denarni znesek kot posojilo. Schmidt je segel brez pomisleka v blagajno poljedelske banke in poslal še isti dan 725.000 frankov v Pariz. Grienerca nđuže za enkrat o posojilu ničesar vedeti. V preiskovalni zapor je romalo več prizadetih z vedeževalko Jožefo na čelu.

Najhujša posledica afere pa je ta: vseh 150 prebivalcev Neudorja jamči po pravih denarnega zavoda za izgubljene stotisoče frankov. Večini posestnikov so že postavili na dražbo vso njihovo premoženje in nepremično imovino...

Mati ustrelila razuzdano hčer

Pariško sodišče je minule dni razpravljalo o nenavadnem umoru. Alfredina Biot, 40letna mati, se je zagovarjala radi umora svoje 21letne hčerke, a jo je sodišče oprostilo. Mati, morilka lastnega otroka, je izjavila, da je nadvse ljubila hčerko, ki je z leti postajala vedno bolj nenkrotljiva in neposlušna. Nekaj dni pred tragično smrtjo pa je izjavilo dekle materi, da odpotuje v Pariz, ker ji je malomestno samotarstvo zoprno in želi spoznati velikomestno življenje. Mati jo je svarila pred posledicami in jo nežno odgovarjala od pustolovščine, za katero se je odločila hčerka. Nehvaležni otrok

pa je vse dni pred odhodom izostajal od doma in mlada Yvonne je živela skrajno razbrzdano. Po prečitih nočeh se je vračala vinjena domov in vsi opomini niso zalegli. Na dan njenega odhoda jo je mati s solzami v očeh zaklinjala, naj ne odide v Pariz, toda dekle jo je pahnilo od sebe in izginilo za vrati. Mati pa je v razburjenju zgrabila za samokres in oddala štiri strele na nehvaležnega otroka. Yvonne se je zgrudila mrtva na stopnice. Sodišče je upoštevalo vse okolščine in oprostilo mater morilko.

Ženski čevlji

Gotovo je, da sodobni ženski čevlji ni higiensko obučeno. Prsti niso v njem v normalnem položaju, kar povzroča deformacijo noge, obolenost kože in kurje oči. Hoja je zelo naporna in v ozkem čevlju z visoko peto sploh ni mogoče podvzeti daljšega sprehoda. Posledica modernega čevlja so bolečine v stopalu, v gornjem delu noge, v bokih, eldviceh in celo v trebuhu. Ženski čevlji mora biti prostoran, peta mora biti široka in visoka največ štiri centimetre, tako da telo pridobi na stabilnosti. Najboljši je čevlji, izdelan po meri, kajti v velikem čevlju je noga močno podvržena vplivom mraza in ozeblin niso izključene.

Kaj je praznoverje

Nemški avtor Rehlfisch je odgovoril na vprašanje o praznoverju, da je praznoveren, ako je delo boljše od naslova. Ob taki priliki sem uverjen, da je neuspehu kriv slab naslov, kajti naslov gledaliških del mora biti umetnost združena z reklamo. Ako je propaganda slaba, sem zelo praznoveren in pričakujem, da bo delo doživel neuspeh. V bistvu pomeni praznoverje neuspeh in nesposobnost. Toda, kdo na tem svetu more biti neprestano sposoben. Praznoverje je sorodno alkoholu, kajti polagoma človeka zaslepija in omamlja, a to je edino stanje, ki človeku neprestano prija.

Teple Thurston:

Sovražnikova žena

Prvi del.

Nasmejal se je in tedaj je videla, kakšen je bil kot deček. Kot odčarano je izgledalo vse, kar jo je bolelo. Nobenih drugih zatrdil ni potrebovala, ta smeh je zadostoval. V svetu, ki ga je poznala, ni bilo moža, ki bi mogel na njeno vprašanje odgovoriti s takih smehom. V tem smehu ni bilo niti kake zadrege, niti kakega bahanja.

»Zakaj bi o njej govorili«, je rekel, »Prisedla je, nekaj govorila in zopet odšla.«

Zopet se je smejal in čutila je, da sedi poleg nje mož, ki si je ohranil čist ženski ideal in ki ne bi nikdar stegnil svoje roke po kaki ženski samo radi trenutka.

»Nisem hotela o tem govoriti«, a bila sem radovedna«, je dejala.

»Radovedni, radi take ženske?«

Bilo ji je, kakor da ji je dušo zalotil v trenutni nagoti.

»Naročite nekaj za jesti«, je rekla, »in med tem bom pripovedovala o Draperju.«

Pripovedoval je o svojem sestanku, kakor se za otroka priroji povest. Poslušal je ter pozabil pri tem, da dela mož, o katerem govori, natančno po svoji volji in svojih prevdarih. Samo na to je mislil, kaj je in kaj bo še vse — ona dosegla. Tudi na to ni mislila, da bo mogoče treba plačati ceno. Na tem lepem čelu je stalo zapisano, da bo Irsko rešila ta žena. Ta lepota bo pomagala Irski do cilja. To je mislila, več pa ne.

Pripovedovala mu je, kako si je posrečilo, zbuditi zopet Draperjevo zanimanje. Ni mu prišlo na misel, koliko od tega se je koncentriralo samo na Janino osebo, videl je samo ogenj upanja, ki je zopet zagorel na njegovih domačih vrhovih.

»Pripravljen je, sestati se z Vami«, je rekla. »Stephen pride čez par dni nazaj, če hočete, ga pa lahko še prej pokličem. Danes je četrtek in večerja na St. Jamesovi cesti je lahko že v soboto.«

»Ali ste povedali, za kaj ga hočem prositi?«

»Nisem, a on ve.«

»Kako to?«

»Mogoče glavni stan Sinn-Feina ne čuva svojih tajnosti tako, kakor se Vam zdi. Pa če bi jih tudi, ta Amerikanec bi vedel vse. Ljudi pogleda in že ve, kaj tiči v njih. Med jedjo, ko ima polna usta, že taksira človeka do beliča.«

»Ali ste mu zaupali, da rabimo orožje in municijo?«

»Ne. To je mož, ki zadene v črno, ne da bi meril. Vgriznil je v sočivje, ko je rekel: Ali ste pripravljeni priznati, da so ljudje na Irskem pri kraju? Malo neprijetno me je dirnilo, moram pa priznati, da mi njegova odkritosrčnost pravzaprav ugaja. Ljubše mi je, da s polnimi ustmi jasno in odkrito govori, kot pa da bi vpludno čakal, da mu bodo usta prazna in potem samo pokazal, da je hinavec.«

Začudeno jo je pogledal. Toliko ve o svetu in tako mirna! Napram njej se je občutil, kakor otrok.

»In kaj ste mu odgovorili?« je vprašal.

»Kaj naj mu odgovorim? To je človek, ki se ne da slepiti z besedami. Z zobmi preizkusi besede, kakor sumljive dolarje. Z njegovimi besedami sem odgovorila: Mislim, da so, mislim. — Videlo se je, da so delali njegovi možgani kakor računski stroj. »Kalkuliral« je. Nazadnje je pa odložil vilice ter me vprašal: In kaj so Vaše karte v tej igri?«

Tudi Madden je imel dar za pripovedovanje, ni pa očitno razumel vsega, kar se je krilo v njenem opisovanju sestanka. Nehote je izustil vprašanje:

»Kaj ste mu odgovorili?«

»Kako naj bi mu bila to razložila«, je rekla tako tiho, da jo je komaj razumel. Nagnil se je preko mize, da bi ji bil

bližje. V njenih očeh sta bila nemir in tuga. Menda tudi solze.

»Ali vem sploh sama za svoje karte v tej igri?« je šepetala. »Samo eno vem: vse bom storila, da bi pomagala Irski.«

Njena roka je ležala na mizi in prijel jo je — ne trdno, temveč nežno, kakor kelih najdražje cvetlice.

XIII.

Oba sta občutila trenutek, ki se le enkrat doživi in vsi gostje v dvorani so kakor utonili v blesteči megli. V njegovih očeh je svetila neka neznana luč, hodil je po deželi onkraj sveta — in ona mu je bila ob strani.

Samo nekaj trenutkov je držal njeno roko, spregovorila pa nista besede, dokler se ni pojavil natakar. Jana se je prva prisilila k stvarnosti:

»Mislim, da morava poskusiti kot navadna smrtnika z naročeno jedjo.«

Šele ko je bilo izgovorjeno, je spoznala, kaj pomeni. Priznal mu je s tem, da je podlegla čaru trenutka.

Ko sta jedla, se je tudi on mučil s koncentracijo volje. Staval je nova vprašanja glede Draperja, a videlo se mu je, kako se je silil.

Vse, kar je še bilo, mu je povedala. Vprašala ga je tudi, kje bi se izkrcalo z Draperjevo ladjo vtihotapljenorožje.

»Gori na skalah waterfordske obale poznam staro, prazno hišo, ki gleda na Atlantski ocean.«

Bilo je, kakor da začena pravljico in kakor da ga otrok pozorno posluša. In vendar je bila ta pravljica resnica. Naenkrat je videla to hišo, kakor poteze človeškega obraza — čuječo, gledajočo v oceansko daljavo, odkoder bi prišel Anthony Draper ...

»Leži med Ardmore in Blackwater — reko pri Aoughalu«, je nadaljeval. »Ime hiše je Ardogina, last jo je starega Mac Kenna, ki je bil nekaj v sorodu z nekdanjim angleškim zakladnim kanclerjem. Prazna je sedaj, a še vedno meblirana.

V teh nemirnih časih se ne najde najemnik. Samo stari oskrbnik s svojo ženo živi tam. Hiša počiva na pravcati krtini samih kleti, ki so zvezane z vsemi votlinami daleč naokrog in tudi z onimi, ki se odpirajo v morje. To je prostor, kjer bi spravili puške na kopno. Če je orožje enkrat v votlinah, potem se lahko spravi v kleti, odkoder se počasi odnese.«

Prenehal je ter strmel v njo z očmi človeka, ki naenkrat nekaj vidi, na kar poprej ni mislil.

»Kaj bi rekli pri nas v glavnem stanu, če bi slišali kar tu govorim! Samega sebe večkrat vprašam, če sem pri pameti.« — In ko je videl nekaj v njenem obrazu, je pristavil: »Ne da bi bil nezaupljiv. Niti za trenutek! Mislim samo, kako je to čudno. Ali mislite, da bi prišla le besedica iz mojih ust, če ne bi slepo zaupal?«

Vrnil se je zopet k hiši:

»Sean Troy je oskrbnik. On je iz Ardmore. Nekaj si zasluži z ribarstvom in je pravi irski republikanec, mož, kakoršnega tam potrebujemo. Na delo že čaka. Včasih se pojavijo angleške torpedovke, pošljejo s čolni par mož na ogled in to je vse. Mislim, da angleška mornarica še ni ničesar slišala o Ardogini. Hiša je od Ardmore oddaljena tri milje. Sicer stražijo na obali vse točke, ki jih smatrajo za važnejše, a je dovolj tako temnih noči, da se še roka pred očmi ne vidi. Natančno tudi vemo, kedaj in kod krožijo angleške križarke. Najbližja policijska postaja je Youghal. Prej so imeli Angleži tudi v Ardmore ob glavni cesti svojega sergentea s par možmi, sedaj so pa tam tla prevročila. Od Ardmore do Youghal je devet milj. Cesta je samotna. Enkrat je treba po mostu preko reke, z brodom bi bilo pa še bližje. Brod pa stražimo mi in voda je deroča. Kdor pade od krogle zadet v njo, se ne prikaže več. Zelo samotni kraji so to.

(Dolje prthodnjič.)

Za Miklavža!

L. ORNIK

Lepo krzno za obšitek

plaščev in oblek je najlepše darilo. Vse zažene vrste so po nizkih cenah v zalogi pri L. ORNIK - KOROŠKA C. 9

Najlepše Miklavžovo darilo

je: obleka, perilo itd., katero dobite najceneje pri tvrdki J. Trpin, Maribor, Glavni trg 17. XX

Lovska puška

ceneno na prodaj. Mejna ulica 22, pritičje. 2317

Prejel sem novo kolo

kot nagrado pri »Nadi«. Maribor, Glavni trg na š. 1040. Križanec, pekovski vajenec, Maribor, Koroška 11. 2325

Prazno sobo

iščem v bližini gl. kolodvora. Košir, Aleksandrova 45. 2322

Bela otročja postelja

z mrežo in tapetiranimi žičnimi vložki na prodaj za 400 Din. Sodna ulica 25, III. 10. 2320

Spominjajte se CMD!

Na prodaj

velik železen štedilnik in lepa bela kuhinjska oprava. Vpraša se pri Koširju, Aleksandrova 45. 2321

Pošteno učenko

z meščansko šolo sprejme papirnica Nowak, Gosposka ul. 9. 2323

Moško kolo

znamke »Waffenrad« malo rabljeno ceneno na prodaj. Naslov pove uprava lista. 2324

Naznanilo.

Perem vsakovrstno domače perilo, belo in plavo po nizki ceni. Jamčim za čistost, snaznost in točnost. Julijana Jugovic, Vodnikov trg 3 b, dvorišče. 2319

Josip Sinigoj

trgovina z delikatesami

Maribor
Aleksandrova 18

2280

Najprimernejše darilo za

MIKLAVŽ IN BOŽIČ

Izvanredna prilika se Vam nudi, da kupite kot darilo garantirano

14. karatno zlato nalivno pero,

izvrstne kakovosti, katero Vam pošljem franko, ako pošljete Din 50.— naprej. Navesti je treba je ako želite pero z ostro, manj ostro, malo topo ali močno topo končnico. Izrabite to izvanredno ugodno priliko, ker vem, da boste isto vsakomur priporočali. Pero je v cenil brez konkurence in imam edini samoprodajo za celo Slovenijo. Zahtevajte isto tudi v domačih trgovinah.

EKSPORT IN VELETRGOVINA 2318

VILKO WEIXL, MARIBOR

Aleksander in Marija Klešič, naznanjva vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest, da je naša iskreno ljubljen mati, oziroma tašča, gospa

Sidonija Klešič
zasebnica

dan 4. decembra 1928 ob ¼4. uri zjutraj po kratki bolezni v 79. letu svoje dobe mirno boguvdana preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek, dne 6. decembra 1928 ob 15. iz mrtvašnice mesinega pokopališča v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana v petek 7. decembra ob 7. uri v stolni in mestni župni cerkvi v Mariboru.

Maribor, dne 4. decembra 1928.

2316

Najprimernejša

Miklavževa darila!

Največja izbira vsakovrstnih pletenin, kakor pletenih oblek,

kostumov,

jopic,

vest,

puloverjev i. t. d.

v vseh barvah in velikostih se dobi edino v pletarni

M. VEZJAK, Maribor, Vetrinjska 17

Radi prevelike zaloge zelo znižane cene! 2285

Najlepše in najcenejše Miklavžovo darilo za naše malčke sta lepo ilustrirani knjižici

**Dolgouhi Jernejček in
Princesa v pomaranči**

Broširana knjižica Vas stane samo 12 Din, vezana 16 Din v knjigarni

Tiskovne zadrage v Mariboru,
Aleksandrova cesta šte. 13